Smärre meddelanden och notiser.

Iakttagelser över insektlivet på en lokal i Vindeldalen.

Under en del av juli månad 1954 bodde jag i en stuga i Hällnäs, Sorsele socken, invid Vindelälven. Vädret var genomgående vackert och gynnsamt för solälskande insekter. Temperaturen var ganska hög. Den 8/7, en solig dag, var det kl. 9 +21°, maximum +29° och kl. 21 +18°. En mulen dag med regn, 22/7, visade termometern kl. 9 +10,5°, max. +12° och kl. 21 +11°. Nattminima visade en måttlig variation, mellan +5° (8/7) och +13° (14/7).

På den öppna platsen kring stugan rådde ett rikt insektliv. Här fanns potatisland och trädgårdsland med blommande rabarber, jordgubbar och hallon samt en del prydnadsväxter såsom vallmo och malva. Av sådda vallväxter märktes timotej, vit- och rödklöver talrikt inom ett område. I övrigt var det gott om olika ängsgräs samt vilda örter, t. ex. prästkrage, baldersbrå, rölleka, hundkäx, kråkvicker och framför allt revsmörblomma, som bildade stora, täta, mattlika bestånd. Vid uthuset intill en årsgammal gödselhög stod stora ex. av gårdsskräppa — ett tillhåll för *Zelima*-arter. Smörblommorna besöktes mest av flugor, medan humlor och vilda bin visade förkärlek för klövern. Bland blombesökande skalbaggar märktes särskilt *Trichius fasciatus* L., *Leptura virens* L., *L. sexmaculata* L. och *Acmaeops virginea* L. *Potosia cuprea* F. visade sig enstaka. Mycket talrikt uppträdde blomflugorna, som jag särskilt gav akt på. *Ischyrosyrphus glaucius* L. anträffades i flera ex. på blommor av hundkäx. Denna flugart har jag ej funnit vid mina tidigare undersökningar i Vindeldalen. På smörblommor förekom allmänt *Epistrophe unifasciata* Zett., som jag ej heller tidigare anträffat inom Sorseleområdet. Några insamlade ex. visade sig alla vara honor. Ny för Lappland är *Eriozona syrphoides* F., som jag fann i ett par ex. på hundkäxens blommor. *Temnostoma apiforme* F. och *vespiforme* L. förekom talrikt särskilt på smörblommor. Många kopulerande par sågs. Hanen släpade efter, när honan kröp eller flög. *Temnostoma*-arterna visar en rörelsestil, som påminner om getingarnas. Vid flykt framträdde detta bl. a. därigenom, att djuret höll främsta benparet framåtsträckt, så att det liknade ett par stekelantenner. Arterna av *Syrphus* s. lat. håller som bekant vingarna riktade snett utåt, när de slår ner på en blomma. Särskilt starkt spärras vingarna ut hos *Epistrophe cinctella* Zett., *labiatarum* Verr. och *umbellatarum* F.

Det var lätt att iaktta hur blomflugor, som besökte smörblommor, åt pollen från sönderspruckna ståndarknappar. Hos många blomflugor var

bakkroppen uppsvälld. Den sprack lätt, när ex. skulle sättas på nål. Bakkroppen visade sig då innehålla en gulaktig, klibbig, söt vätska, troligen en blandning av nektar och ståndarmjöl. Att tarmkanalen innehöll rikliga mängder av en reducerande sockerart kunde påvisas hos ett ex. av *Syrphus annulipes* Zett. med hjälp av Fehlings lösning.

Sven Gaunitz.

Hur många ben har gräshoppan?

I min recension av Bodenheimers arbete om ätliga insekter (Entom. Ts. 74, p. 225) omnämndes några bilder och plastiker, som framställer gräshoppan och ollonborren med endast fyra ben. Min slutsats, att insekterna av de entomologiskt oskolade i vissa fall uppfattas som fyrbenta, får nu ett ännu pregnantare stöd genom en mycket krassare bild ur den svenska naturvetenskapens historia. I en disputation De Locustis, som Johan Bilberg (professor i Uppsala, sedermera biskop i Strängnäs) utgav år 1690, skriver auktor: »Gräshopporna äro fyrbenta insekter.»

Felix Bryk.
